

Kontroll statistisk fordonsvåg

Biometrias kontrollanvisningar

Publicerad 2020-10-01

Innehållsförteckning

1	SYFTE OCH OMFATTNING	2
2	ALLMÄNT.....	2
2.1	Koppling till andra kontrollanvisningar och annan data.....	2
2.2	Säkerhet och spårning	2
3	MÄTNINGSTEKNISKT TEST OCH INSTALLATIONSTEST	2
3.1	Mätningstekniskt test.....	2
3.2	Installationstest.....	3
4	KONTROLL AV UTFÖRD MÄTNING.....	3
5	REVISIONSHISTORIK	4

1 Inledning

Detta dokument fastställer riktlinjer för kontroll och underhåll av statistiska fordonsvågar då dessa används för ersättningsgrundande vägning utförd av Biometria. Biometrias användning av vågen förutsätter att anvisningarna i detta dokument följs. Fordonsvåg, som Biometria använder för ersättningsgrundande mätning, ska uppfylla kraven för noggrannhetsklass 3 enligt Swedac STAFS 2016:12.

2 Kompetenskontroll

Det mätande företaget ska via organiserad kompetenskontroll visa att den som ansvarar för vågen:

- Till fullo förstår och kan tillämpa den manual och de övriga instruktioner som rör vägning med den aktuella vågen.
- Kan utföra daglig/veckovis kontroll.

3 Kontroll och underhåll av mätutrustning

3.1 Service och underhåll

Det åligger mätplatsägaren att verkställa service och underhåll av vågen. Tillverkarens råd och anvisningar för skötsel, underhåll och brukande ska följas. Dessutom gäller följande:

3.1.1 Dagligen

Rengöring av vågen utförs dagligen vid behov, främst runt lastcellerna. Vid spolning får inte högtryckstvätt användas direkt på lastcellerna. Lera och smuts i eventuella dräneringsbrunnar och avlopp ska avlägsnas.

Vid inledning av varje skift, eller annars när vågen med tillhörande utrustning varit avstängd, ska kontroll ske av signalbehandling, tablåbelysning och skrivare enligt de anvisningar som lämnats av tillverkaren.

3.1.2 Veckovis

Vågbryggor, ramper och sidofundament samt eventuellt lösa detaljer som t.ex. T-lister ska inspekteras. Vid sprickbildning på vågplatta och/eller fundament ska mätplatsägaren kontaktas. Lastceller och tillhörande kablage ska där så är möjligt inspekteras särskilt noggrant.

3.2 Daglig/veckovis tillsyn av vågens funktion

Kontroll av vågens funktion ska utföras minst en gång per dag under perioden 1 nov – 30 april och en gång per vecka under perioden 1 maj – 31 oktober. Dock ska alltid dagligen kontrolleras att värdet vid obelastad våg är noll samt helt stabilt. Särskild uppmärksamhet ska ägnas vågens funktion under perioder med stora temperaturväxlingar under dygnet med risk för fastfrysning av vågbryggan. Detta görs genom att löpande kontrollera att fordonsvikten inte förändras under det att vågen belastas av ett fordon. Om så skulle ske, får vågen inte nyttjas för ersättningsgrundande vägning. Service ska påkallas så snart som möjligt efter konstaterat fel.

Vid mätplatser där det finns mer än en våg ska samtliga vågar testas vid samma tillfälle.

Kontrollerna utförs med viktbeständig provkropp (enligt alternativ 1 nedan) eller fordon (enligt alternativ 2 nedan). Vikten på dessa fastställs i samband med årlig kontroll.

3.2.1 Alt 1 - Viktbeständig provkropp – daglig/veckovis

Fordonsvågen kontrolleras med en för ändamålet avsedd viktbeständig provkropp med en vikt på mellan 3 och 15 ton. Det bör dock vid nytillverkning av provkroppar efterstävas att uppnå minst 10 ton. Provkroppens vikt bestäms i samband med årlig kontroll. När vågen är i drift ska provkroppen vägas en gång mitt på respektive vågplatta.

3.2.2 Alt 2 - Fordon- daglig/veckovis

Fordonsvågen kontrolleras med ett utsett fordon med en vikt på ca 10-15 ton (hjullastare). Fordonets vikt bestäms i samband med årlig kontroll. Fordonet ska vid alla kontrolltillfällen vara fulltankat, väl rengjort, fritt från redskap (t.ex. skopor eller verktyg) eller annan tillfällig extrautrustning samt utan förare. När vågen är i drift ska fordonet vägas en gång mitt på respektive vågplatta.

Innan fordonet tas i bruk för kontroll av våg ska säkerställas att axelvikterna inte överstiger högsta tillåtna belastning för vågen.

3.2.3 Tillåten avvikelse

Viktindikeringen får ej avvika mer än 50 kg mellan vågplattorna, vilket avser den vikt som avläses i displayen. Avvikelsen mellan viktindikering och den för provkroppen eller fordonet fastställda vikten får vara högst enligt nedanstående tabell:

<u>Provkroppens vikt, kg</u>	<u>Max tillåten avvikelse, kg</u>
3 000 – 5 000	100
5 000 – 10 000	150
>10 000	200

Vid större avvikelser än de som anges ovan ska provkroppen eller fordonet återvägas. I de fall avvikelsen även denna gång överskrider gällande krav, ska mätplatsägaren underrättas, vågen tas ur drift samt bli föremål för översyn. Vid upprepade avvikelser i samma riktning (fyra av de fem senaste kontrollomgångarna) överstigande 1,5 % av provkroppens/fordonets vikt ska avvikelsen rapporteras till arbetsledning eller ansvarig på mätande företag som fattar beslut om översyn.

3.3 Periodiskt test

3.3.1 Test av vågsensor

Utöver det som beskrivits under avsnitt 3.2 ska provkroppen eller fordonet minst en gång per kvartal placeras så nära som möjligt punkterna 1-8 enligt skiss nedan. Avvikelser mellan de olika punkterna får ej överskrida 50 kg oavsett om provkropp eller fordon används.

5	6	7	8
4	3	2	1

Figur 1. Principskiss över statistisk fordonsvåg med tre vågplattor. OBS! Vid test sammanfaller kontrollpunkterna i skarven mellan två vågplattor.

3.3.2 Max- och repeterbarhetstest

Fordonsvåg ska testas med fullastat fordon minst en gång per kvartal. Vid dessa tillfällen läses vikten av vid två efter varandra följande överfarter. Om vågens placering omöjliggör rundkörning för återvägning, och det heller inte går (eller är olämpligt) att helt backa av vågen (ex.v. vid upphöjda vågar), får återvägningen undantagsvis ske efter att fordonet flyttats så långt det ändå är möjligt. Vid varje avläsning ska fordonet stå stilla på vågen till dess att displayens värde är stabilt. Maximal tillåten avvikelse mellan största och lägsta vikt är 100 kg. Vid mätplatser med fler än en våg ska ovanstående test göras på samtliga vågar vid samma tillfälle.

Vid större avvikelser ska fordonet återvägas och om avvikelsen även denna gång överskrider gällande krav, ska mätplatsägaren underrättas, vågen tas ur drift samt bli föremål för översyn.

3.4 Installationsgodkännande - Årlig kontroll

Innan vågen tas i bruk för virkesmätning och därefter årligen ska vågens visning kontrolleras och vid behov justeras av ett av Swedac ackrediterat organ. Vågens visning fastställs enligt standardiserat

förfarande. Protokoll över kontrollvägningen tillställs mättningsansvarigt företag som ansvarar för att mätplatsägare, mätplatspersonal och övriga berörda informeras på lämpligt sätt.

4 Kontroll av utförd mätning

Statisk fordonsvåg som sköts i enlighet med denna instruktion kan anses vara mycket noggrann. Eftersom det inte finns möjlighet till noggrannare vägning av hela fordonslasten, är momentet kontroll av utförd mätning inte aktuellt. I kontrollsammanhang får statistiska fordonsvågar användas för kontroll av den mätning som utförs med andra vågtyper.

5 Begärd kontroll

Begäran om kontroll får göras antingen efter att vägningen registrerats, eller i form av förvägskontroll. Möjligheterna att genomföra en kontrollvägning av lasten, som kan väntas ge underlag för en korrekt jämförelse mellan de båda vägningarna, är dock mycket begränsade. Exempelvis finns stor risk för att vikten förändras vid transport, hantering eller lagring av virkesråvaran. Därför gäller förutom vad som anges i "Normer för kontroll av virkesmätning och redovisning" följande:

- En kontroll som begärts efter att den ersättningsgrundande vägningen utförts, får genomföras av personal från det mätande företaget utan att VMK kontaktats. Begäran samt resultaten från kontrollen tillställs VMK i efterhand.
- Kontrollvägning ska göras på en våg som sköts i enlighet med dessa anvisningar och som är placerad i omedelbar närhet till den våg den ersättningsgrundande vägningen sker på för att minimera tiden mellan vägningarna.
- Omlastning får ej ske mellan vägningarna.
- VMK avgör i samråd med mätplatsansvarig om begärd kontroll fungerar utifrån givna förhållanden.

6 Revisionshistorik

Datum	Beskrivning	Signatur
2018-05-30	Senaste version av VMK-dokumentet	VMK
2019-06-20	Konvertering till Biometrias dokument	TN
2020-04-09	Anpassning till ny mall.	FH